

Aan de gemeenteraad van Tubbergen

Zaaknummer
1182569

Bijlagen
2

Onderwerp
Datum collegevergadering: 25 maart 2025, Raadsbrief 2025 nr. 22

Verzenddatum
28 maart 2025

Geachte raads- en commissieleden,

Waarover gaat deze brief?

In onze collegevergadering hebben wij de Kaderbrief besproken, waarin de ontwikkelingen en richtlijnen voor de Primitieve begroting 2026 en de Meerjarenraming 2027-2029 van Stadsbank Oost Nederland (SON) zijn opgenomen. Na goedkeuring door het Algemeen Bestuur (AB) en het Dagelijks Bestuur (DB) van de SON, dient deze ter informatie naar de gemeenteraad gestuurd te worden.

Ons besluit

In onze vergadering hebben we besloten om de Kaderbrief primitieve begroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2029 ter informatie aan te bieden aan de gemeenteraad.

Toelichting

Deze kaderbrief bevat de ontwikkelingen en ambities voor de komende jaren en de financiële richtlijnen waar rekening mee wordt gehouden. Deze informatie vormt de basis voor de Primitieve begroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2029.

Samengevat zijn de ontwikkelingen/ambities:

1. De schuldhelpverlening is in een overgangsfase waarin **maatwerk en preventie** meer centraal staat. In de afgelopen jaren heeft de Stadsbank positieve resultaten behaald zoals de halvering van de aflossingsperiode en meer focus op saneringskredieten en schuldenrust.
2. Het Ministerie van SZW, VNG, Divosa en NVVK hebben bestuurlijke afspraken gemaakt over de zogenoemde **basisdienstverlening**. Deze basisdienstverlening stelt strengere eisen aan schuldhelpverlening om zowel het bereik als de kwaliteit te verbeteren. Het wordt verplicht en zorgt ervoor dat er jaarlijks extra middelen naar gemeenten komen (totaal € 40.000.000 per jaar).
3. De Stadsbank heeft de afgelopen jaren samen met gemeenten onderzocht hoe **financiële begeleiding** kan worden toegevoegd aan de bestaande schuldhelpverlening van de Stadsbank. Financiële begeleiding is 1 van de 20 kernelementen van de basisdienstverlening zoals hierboven genoemd. Sommige elementen uit de basisdienstverlening waren al in uitvoering, andere elementen moeten nog georganiseerd worden. Financiële begeleiding is een element dat nog opgezet moet worden. In 2025 begint de Stadsbank met een pilot, samen met enkele gemeenten en ondersteund door de VNG. Als de pilot goed verloopt, komt er een voorstel voor een brede invoering van deze dienstverlening.
4. In de zienswijze op de begroting voor 2025 heeft een aantal gemeenteraden de Stadsbank gevraagd mee te denken in gemeentelijke keuzes die in de uitvoering van schuldhelpverlening gemaakt kunnen worden rondom de **bezuinigingsopgave**. Hieronder gaan we in op deze vraag door de mogelijkheden en gevolgen te schetsen in niveau van uitvoering, vrije beleidsruimte en financiën en bedrijfsvoering, zoals ook aangegeven in reactie op de binnen gekomen zienswijzen.

Bezuinigingsopgaven

1. Bijsturing in de standaarddienstverlening

Mensen die hulp zoeken, hebben vaak problemen op meerdere gebieden van hun leven. Andersom kan financiële hulpverlening ook op andere gebieden van hun leven helpen, niet alleen bij schulden. Het verlagen van de standaarddienstverlening is niet wenselijk, omdat dit kan leiden tot meer problemen (en hogere kosten) op andere gebieden van hun leven. Bovendien voldoet dit niet aan de nieuwe eisen die de basisdienstverlening stelt voor de uitvoering.

2. Lokale inbedding

De klantreis kent drie samenwerkingsvormen (basis, hybride en ontzorging) waarbij de Stadsbank meer of minder doet. Dit geeft gemeenten de mogelijkheid tot afschalen of opschalen. Uit onderzoek door verschillende gemeenten is gebleken dat de kosten van uitvoering door de gemeente doorgaans structureel hoger zijn dan uitvoering door de Stadsbank omdat schaalvoordelen verloren gaan.

De Gemeente Tubbergen werkt momenteel samen met de Stadsbank op het "hybride" niveau. Dit kan worden teruggeschroefd naar het "basis" niveau. Volgens het overzicht, verstrekt door de Stadsbank, levert dit een besparing op van € 601 per jaar in totaal. Dit betekent echter dat bepaalde taken dan door de gemeente zelf moeten worden uitgevoerd, dienstverlening meer versnipperd raakt en het financiële effect wordt ingeperkt door extra gemeentelijke uitgaven. Dit geldt versterkt voor het afschalen van hybride naar basis in de samenwerking. De kosten van uitvoering door de gemeente zijn doorgaans structureel hoger dan uitvoering door de Stadsbank omdat schaalvoordelen verloren gaan.

3. Beleidsruimte

Gemeenten kunnen keuzes maken in beleid rondom het vergoeden van dienstverlening voor hun inwoners. Dit gaat over het vergoeden van de kosten van budgetbeheer (vaak na afloop van een schuldregeling), keuzes rondom de eigen bijdrage voor beschermingsbewind en langdurig budgetbeheer. Gemeenten kunnen ook keuzes maken in het vergoeden van een deel van de rente (bij sociale leningen). Dit gaat om het verschil tussen het reguliere rentetarief en een lager tarief op verzoek van gemeenten. Dit renteverskil vergoedt de gemeente. Als het gebruikelijke tarief wordt gehanteerd, levert dat de betreffende gemeenten een besparing op. De klant betaalt dan echter wel (weer) een hoger tarief.

Wanneer de gemeente Tubbergen er voor kiest om het budgetbeheer niet meer af te nemen bij de Stadsbank, wordt de bijdrage van de gemeente Tubbergen aan de Stadsbank in totaal € 6.652 per jaar lager.

4. Additionele dienstverlening

Het beperken of niet langer uitvoeren van extra dienstverlening (bijvoorbeeld het financieel ontzorgen van statushouders) is mogelijk, maar de verwachting is dat dit zal leiden tot meer problemen op andere leefgebieden. Dit kan ook resulteren in meerkosten voor de organisatie van de gemeente of voor andere betrokken partijen in het veld.

Wanneer de gemeente Tubbergen er voor kiest het financieel ontzorgen van inburgeraars niet meer af te nemen, wordt de bijdrage van de gemeente Tubbergen aan de Stadsbank in totaal € 32.629 per jaar lager.

5. Beschermingsbewind

Voor bewindvoering gelden landelijke, vaste tarieven.

Deze zijn de afgelopen jaren niet genoeg gestegen om de oplopende kosten en de toenemende complexiteit van de dienstverlening bij te houden. Ongeveer 40% van de bewindvoeringsorganisaties is gestopt met het aannemen van nieuwe schuldenbewindgevallen en heeft de dienstverlening verminderd.

De Stadsbank heeft echter als doel om haar publieke taak te blijven vervullen en heeft ervoor gekozen om deze taken binnen de totale begroting op te vangen, zonder de dienstverlening te versoberen. Landelijke brancheorganisaties pleiten voor een verhoging van de tarieven en er is een onderzoek aangekondigd naar de toekomst van schuldenbewind.

Totdat er meer duidelijkheid is over dit onderzoek, is het niet wenselijk om de publieke uitvoering van bewindvoering aan te passen. Dit zou kunnen zorgen voor onvoldoende toegang tot de dienstverlening en leiden tot versnippering van de zorg.

6. Bedrijfsvoering Stadsbank

De Stadsbank voert haar huidige taken zo effectief en efficiënt mogelijk uit. Met het bestaande financiële kader wordt er zorgvuldig omgegaan met de beschikbare middelen. Toch gaat de Stadsbank in 2025 onderzoeken of er nog mogelijkheden zijn om te besparen, en of dit kan leiden tot kostenbesparing of kwaliteitsverbetering.

Om enige indicatie te geven van de mogelijke omvang (waarbij zowel percentage als bedrag nadrukkelijk indicatief zijn): 5% van de loonsom bedrijfsvoering en overhead is € 300.000.

7. Weerstandsratio

De weerstandsratio (verhouding tussen het aanwezige en benodigde weerstandsvermogen) dient minimaal de kwalificatie "voldoende" (ratio tussen 1,0-1,4) te hebben, waarbij een tijdelijke beweging van twee jaar onder de ondergrens kwalificatie "matig" (ratio tussen 0,8-1,0) acceptabel is, mits er daarna zicht op herstel is richting "voldoende". Aan de andere kant is een kwalificatie "ruim voldoende" (ratio tussen de 1,4-2,0) voor een periode van twee jaar acceptabel, mits de ratio daarna weer terugvalt naar kwalificatie "voldoende". Overwogen kan worden om vanaf het begrotingsjaar 2026 de bovengrens van de weerstandsratio te verlagen binnen de kwalificatie "voldoende" (tussen 1,0-1,4), met een minimaal aan te houden weerstandsratio van 1,0 (= ondergrens). Door de bovengrens structureel te verlagen kan in het begrotingsjaar 2026 incidenteel ruimte worden gecreëerd om middelen terug te laten vloeien naar de deelnemende gemeenten. Dit betekent dat bij incidentele of structurele tegenvallers de ondergrens met kwalificatie 'matig' (tussen 0,8-1,0) sneller bereikt wordt. Dit brengt voor gemeenten meer mogelijke fluctuaties in de bijdrage met zich mee.

Het verlagen van het weerstandsratio levert de gemeente Tubbergen structureel niets op. De gemeente Tubbergen zou eenmalig een bedrag terug kunnen krijgen, maar het nadeel hieraan is dat er sneller bij moet worden betaald als er fluctuaties zijn. Dit brengt meer administratief werk met zich mee. Om die reden is er geen voordeel in het verlagen van de weerstandsratio.

Lijn college gemeente Tubbergen

De uitwerking van de verschillende mogelijkheden om te komen tot een bezuiniging zijn op dit moment nog onderwerp van gesprek tussen de deelnemende gemeenten en de Stadsbank. Wij hebben aangegeven hierover graag verder te willen praten tijdens een extra vergadering van het Algemeen Bestuur. Wij zien namelijk mogelijkheden om te komen tot een maatregel die bijdraagt aan het oplossen van de gemeentelijke bezuinigingsopgave. Het is de bedoeling dat deze extra vergadering van het Algemeen Bestuur van de Stadsbank in april plaatsvindt zodat de besluitvorming over de mogelijke bezuinigingsopgaven betrokken kan worden bij de behandeling van de begroting 2026 van de Stadsbank.

Richtlijnen

Jaarlijks doen de deelnemende gemeenten in de Gemeenschappelijke Regeling SON een voorstel voor de mee te nemen loon- en prijsontwikkeling in de primitieve begroting en meerjarenraming. Dit wordt verwerkt in de Primitieve begroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2029. SON hanteert hierbij de gebruikelijke systematiek, die ook de afgelopen jaren is gevolgd, rekening houdend met het door het Algemeen Bestuur vastgestelde bekostigingsmodel.

De richtlijnen gaan vooral over het waarborgen van uniformiteit in de loon- en prijsmutaties voor de gemeenschappelijke regelingen. Voor de loon- en prijsmutaties worden de prijs van de netto materiële overheidsconsumptie (imoc) en de loonvoet voor de publieke sector uit de Macro Economische Verkenning (MEV), opgesteld door het Centraal Plan Bureau (CPB), toegepast.

Uitgangspunten begroting 2026-2029

De begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2029 van Stadsbank Oost Nederland is opgesteld op basis van de volgende uitgangspunten:

- De primaire diensten zijn directe kosten die worden doorberekend als kostprijs per dienst.
- De materiële kosten en ondersteunende diensten worden als indirecte kosten door middel van de jaarlijkse bestaansbijdrage (bestaanskosten) voldaan.
- Het bekostigingsmodel, de Primaire begroting 2025, de Jaarrekening 2024 en de Richtlijnen vormen gezamenlijk de leidraad voor de begroting 2026-2029.

Loon- en prijsmutaties

Loonmutaties

De vastgestelde cao voor gemeenten (werkgeversorganisatie VNG) en gemeenschappelijke regelingen (werkgeversorganisatie WSGO) met een looptijd van 1 januari 2024 - 31 maart 2025 is van toepassing. Er is nog geen principeakkoord voor de rest van 2025 en 2026.

Uitgangspunt voor de opstelling van de Primitieve begroting 2026 is de actuele salarisstaat inclusief sociale lasten op basis van personele formatie tegen actuele loonkosten op 31-12-2024. Over deze loonkosten moet nog een indexatie toegepast worden voor de jaren 2025 en 2026-2028. Voor het jaar 2025 gebruiken we de Cmev-index, voor de jaren 2026 en verder gebruiken we de Verzamelde bijlagen MEV 2025 (datum 17 september). Voor het jaar 2029 is nog geen index bekend, dus hiervoor gebruiken we de index van 2028.

Samengevat komt dit neer op het volgende:

Uitgangspunt: actuele loonkosten op 31-12-2024.

Indexatie 2025: 4,70%

Indexatie 2026: 2,10%

In totaal voor 2026 ten opzichte van 31-12-2024: 6,80%

Indexatie 2027: 4,90%

Indexatie 2028: 4,30%

Indexatie 2029: 4,30%

Prijsmutaties

Voor de prijsmutaties nemen we de prijsontwikkeling zoals het CPB deze onder "Prijs materiële overheidsconsumptie" (Imoc) publiceert als uitgangspunt. Het CBS stelt deze werkelijke inflatoire effecten achteraf nog bij. Deze bijstelling hebben we nog niet in onze prijsontwikkeling verwerkt als we uitgaan van het prijspeil van de vorige begroting. Daarom worden de correcties over deze 3 jaren alsnog meegenomen bij het bepalen van de totale prijsontwikkeling voor het begrotingsjaar 2026. Dit leidt tot een prijsstijging ten opzichte van de begroting 2025 van 4,9%. Dit is als volgt opgebouwd:

- 2023 4,80% (al verwerkt), 5,80% (MEV- 2025), 1,00% (2026);
- 2024 3,50% (al verwerkt), 4,50% (MEV-2025), 1% (2026);
- 2025 2% (al verwerkt), 2,70% (MEV-2025), 0,70% (2026);
- 2026 2,20% (MEV-2025), 2,20% (2026).
- Inflatiecorrectie 2026 4,90%

Voor de meerjarenraming 2027-2029 gaan we uit van een jaarlijkse prijsstijging van 2,2%.

Totale index

De tarieven zijn berekend volgens het vastgestelde bekostigingsmodel op basis van de standaard dienstverlening en bijbehorende werkprocessen. De kosten van de standaard diensten inclusief Klantreis bestaan volledig uit een personeelscomponent die vervolgens geïndexeerd wordt volgens, in overeenstemming met de ontwikkelingen in de loonmutaties. De bestaanskosten betreffen zowel een loon- als een materiële component. De indexering voor het jaar 2026 en voor de periode 2027-2029 worden als volgt berekend:

Indexering bestaanskosten

- Loonkostencomponent: 45% (aandeel), 2,10% (2026), 4,90% (2027), 4,30% (2028), 4,30% (2029);
- Materiële kosten: 55% (aandeel), 4,90% (2026), 2,20% (2027), 2,20% (2028), 2,20% (2029);
- Indexering: 100% (aandeel), 3,60% (2026), 3,40% (2027), 3,10% (2028), 3,10% (2029).

Waarom deze raadsbrief?

In artikel 169, tweede lid, van de Gemeentewet staat dat wij de raad alle inlichtingen verschaffen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft. Wij meenden er daarom goed aan te doen u van ons besluit op de hoogte te stellen. Wij stellen u voor deze raadsbrief voor kennisgeving aan te nemen.

Heeft u nog vragen?

Neem dan contact op met de raadsgriffier. Deze zal uw vragen aan ons college kenbaar maken. De griffier is te bereiken via telefoonnummer (0546) 62 80 00 of e-mailadres griffie@tubbergen.nl

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Tubbergen,

de secretaris

Ing. J.L.M. Scholten

de burgemeester

Drs. A.H. Postma

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
van de bij de GR Stadsbank Oost Nederland aangesloten
gemeenten

Postadres: Postbus 1393,
7500 BJ Enschede
Bezoekadres: Spelbergsweg 35-37
7512 DX Enschede
Contact: T: 088 – 766 3600
E: info@stadsbankoostnederland.nl
W: www.stadsbankoostnederland.nl
Bankrekening: 447260588
IBAN: NL64ABNA0447260588
KvK-nummer: 50830953
Btw-nummer: NL0032.57.812.B.01

Datum: 11 december 2024

Betreft: Kaderbrief 2026

Geacht College,

Conform de bepalingen van artikel 4 lid 1 van onze 'Verordening financieel beleid, beheer en organisatie Stadsbank Oost Nederland 2024', ontvangt u bijgaand onze Kaderbrief 2026.

Wij verzoeken u deze stukken ter informatie door te zenden aan uw raad.

Indien gewenst zijn wij graag bereid een toelichting te geven. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de directeur van de Stadsbank, de heer Gerwin Pol, via 088 - 766 3600.

Hoogachtend,

Namens het Algemeen Bestuur van de Stadsbank Oost Nederland,

Dhr. A. Kampman
Voorzitter

Bijlage: Kaderbrief 2026 Stadsbank Oost Nederland

Kaderbrief 2026

Ontwikkelingen voor de begroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2029 van de
Stadsbank Oost Nederland

November 2024

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Zorgen weg, waarde terug. De Stadsbank en haar dienstverlening	3
Ontwikkelingen	4
Richtlijnen	10
Bijlage.....	14

Inleiding

In deze Kaderbrief schetsen we de ontwikkelingen en richtlijnen voor de Primitieve begroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2029 van Stadsbank Oost Nederland (SON). Jaarlijks stellen we conform de spelregels in de Gemeenschappelijke Regeling en het BBV een primitieve begroting en (meerjaren)begroting op. Voor de start van de begroting leggen we een aantal ontwikkelingen en richtlijnen vast, waarmee Stadsbank en gemeenten rekening (moeten) houden bij het uitvoeren van de schuldhelpverlening.

Zorgen weg, waarde terug. De Stadsbank en haar dienstverlening

De Stadsbank is een bank van en voor mensen. We zijn een regionale bank zonder winst oogmerk, dat is onze unieke kracht. We gaan voor maatschappelijke waarde en beperken daarmee maatschappelijke kosten.

Uitvoering van wettelijke taken

De GR Stadsbank Oost Nederland is vanuit verlengd lokaal bestuur een expertise- en uitvoeringsorganisatie voor de schuldhelpverlening voor 21 gemeenten in Twente en de Achterhoek. De Stadsbank draagt bij aan het realiseren van gemeentelijke doelen en wettelijke taken (op grond van de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening Wgs). Gemeenten zijn op basis van de Wgs verantwoordelijk voor de gehele keten van schuldhelpverlening waarvan de Stadsbank een deel verzorgt als financieel specialist. We hebben de bevoegdheid, de medewerkers en kennis om door te pakken voor een leven zonder geldzorgen. De beleidsverantwoordelijkheid ligt bij gemeenten.

Onderdeel van een integrale aanpak

Met de decentralisaties in het sociaal domein is een meer integrale aanpak van sociale problematiek ingezet. De aanpak van schuldenproblematiek maakt hier onderdeel van uit. Vaak zijn schulden de oorzaak of het gevolg van sociale problematiek. Armoede en schulden zijn belangrijke speerpunten van Rijk en gemeenten, onlosmakelijk met elkaar verbonden en hangen vaak samen met problemen op allerlei domeinen als mentale en fysieke gezondheid, veiligheid en huisvesting.

Een toekomstbestendige dienstverlening

In 2022 hebben we samen met onze gemeenten een gezamenlijke, vernieuwde ambitie voor schuldhulpverlening neergezet. Om samen mensen met schulden nog beter en sneller te helpen. Met de Stadsbank als klant- en resultaatgerichte expertise organisatie in optimale verbinding met en faciliterend naar gemeenten en hun regie op het sociaal domein. Samen met gemeenten vergroten we daarmee de impact van de dienstverlening van de Stadsbank in het gemeentelijk sociaal domein en sluiten we aan bij ontwikkelingen in schuldhulpverlening.

Bekostiging

Het bekostigingsmodel van de Stadsbank bestaat uit een deel vaste kosten (bestaanskosten) en een deel variabele kosten (dienstverlening) en is gebaseerd op solidariteit, gemeenschappelijkheid en flexibiliteit. De bestaanskosten gaan over de instandhouding van de Stadsbank en zijn niet direct gerelateerd aan de omvang van de dienstverlening. Pas bij grote fluctuaties of keuzes in dienstverlening volgen de bestaanskosten de variabele kosten. De variabele kosten zijn de kosten van onze dienstverlening. Het gaat hierbij om de klantreis, kennismaking en intake, inkomensbeheer en het regelen van schulden. Voor beschermingsbewind gelden landelijk vastgestelde LOVCK tarieven.

Ontwikkelingen

Landelijke ontwikkelingen in schuldhulpverlening

De schuldhulpverlening verkeert in een transitie. Waar voorheen uniformiteit, wetgeving en regels veelal centraal stonden, zien we nu meer preventie, maatwerk, werken vanuit vertrouwen en het uitbouwen van de financiële redzaamheid van inwoners. In de afgelopen jaren hebben we positieve ontwikkelingen gezien zoals de halvering van de aflossingsperiode en een stevige inzet op saneringskredieten en schuldenrust.¹

¹ Deze ontwikkelingen hebben een negatieve financiële impact op de bedrijfsvoering van de Stadsbank (denk aan een lagere bemiddelingsvergoeding, een kortere renteperiode). Dit wordt altijd opgevangen binnen de begroting en bedrijfsvoering van de Stadsbank.

Er is meer aandacht gekomen van Rijk en gemeenten voor armoede, de menselijke maat en de impact van schulden. Met het nieuwe regeerprogramma en de kabinetsvisie en -plannen om problematische schulden terug te dringen wordt dit voortgezet. Het Ministerie van SZW, VNG, Divosa en NVVK hebben bestuurlijke afspraken gemaakt over de zogenoemde basisdienstverlening. De basisdienstverlening stelt hogere eisen aan schuldhelpverlening om het bereik en de kwaliteit te verhogen en wordt dwingend ingezet. Met de basisdienstverlening komen structureel extra middelen richting gemeenten (totaal € 40.000.000 jaarlijks).

Financiële begeleiding

In de afgelopen periode hebben we met gemeenten verkend hoe we financiële begeleiding kunnen vormgeven, aanvullend op de bestaande schuldhelpverlening van de Stadsbank. Het versterken van financiële kennis en vaardigheden is wezenlijk voor een duurzaam resultaat en sluit aan bij de ervaringen in de klantreis, de ingezette klant- en resultaatgerichte dienstverlening van de Stadsbank en de invoering van de basisdienstverlening. Financiële begeleiding is één van de kernelementen van de basisdienstverlening. In 2025 gaan we deze dienstverlening aanbieden en (door)ontwikkelen in een pilot met een aantal gemeenten ondersteund door de VNG. Als de uitkomsten van de pilot positief zijn, volgt een voorstel voor brede implementatie in de dienstverlening en bekostiging van de Stadsbank.

Gemeentelijke bezuinigingsopgave

Van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen wordt aan de ene kant verlangd dat ze steeds meer taken oppakken en aan steeds meer wettelijke verplichtingen voldoen. Aan de andere kant schroeft het Rijk het beschikbare budget voor gemeenten terug. Gemeenten moeten daardoor waarschijnlijk scherpe keuzes maken voor 2026. Het budget voor de Stadsbank maakt onderdeel uit van een breder gemeentelijk budget schuldhelpverlening (onder meer voor gemeentelijke uitvoeringslasten en omliggende voorzieningen). Gemiddeld is de gemeentelijke bijdrage voor de Stadsbank ca. 60% van het breder budget.

In hun zienswijze op de begroting voor 2025 heeft een aantal gemeenteraden ons gevraagd mee te denken in gemeentelijke keuzes die in de uitvoering van schuldhelpverlening gemaakt kunnen worden. Hieronder gaan we in op deze vraag door de mogelijkheden en gevolgen te schetsen in niveau van uitvoering, vrije beleidsruimte en financiën en bedrijfsvoering, zoals ook aangegeven in reactie op de binnen gekomen zienswijzen.

Niveau van uitvoering

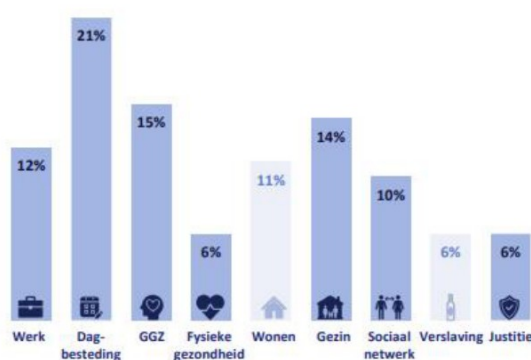
Algemeen

Met de Strategische Agenda is samen met gemeenten gekozen voor een kwaliteitsimpuls op dienstverlening (klantreis), organisatie en financiering. Dit biedt een goede basis voor de verdere invulling van de basisdienstverlening, zoals hierboven omschreven. Scenario's voor bijsturing hebben in onze standaarddienstverlening direct impact op de klant. Dat gaat over schulden, maar werkt door in andere leefgebieden. Hulpvragers hebben vaak problematiek op meerdere leefgebieden.

Door financiële hulpverlening krijgen mensen perspectief en kunnen ze weer meedoen in de maatschappij

Verbetering van groep hulpvragers in derde jaar schuldregeling (T3)
t.o.v. groep bij aanvang hulpverlening (T1)

NVVK: Meetbare en merkbare waarde van financiële hulpverlening: een nieuw perspectief

Andersom geldt dat financiële hulpverlening inwoners op meer leefgebieden helpt dan alleen schulden. Door financiële hulpverlening krijgen inwoners perspectief en kunnen zij weer meedoen in de maatschappij. Neerwaarts bijsturen in de standaarddienstverlening is om twee hoofdredenen niet wenselijk:

- Dit leidt tot meer problematiek op andere leefgebieden en daarmee een uitzetting van kosten in andere domeinen;
- Dit past niet binnen de nieuwe eisen die de basisdienstverlening stelt aan het niveau van uitvoering.

Lokale inbedding

Afhankelijk van de lokale, gemeentelijke inbedding van schuldhulp is de dienstverlening aan de voorkant (de zogenoemde klantreis) van de Stadsbank verschillend vormgegeven. De klantreis kent drie samenwerkingsvormen (basis, hybride en ontzorging) waarbij de Stadsbank meer of

minder doet. Dit geeft gemeenten de mogelijkheid tot afschalen of opschalen. In de bijlage is weergegeven wat een afschaling betekent in relatie tot de kosten voor de Stadsbank.

Dit betekent echter dat bepaalde taken dan door de gemeente zelf moeten worden uitgevoerd, dienstverlening meer versnipperd raakt en het financiële effect wordt ingeperkt door extra gemeentelijke uitgaven. Dit geldt versterkt voor het afschalen van hybride naar basis in de samenwerking. De gemeente verricht dan zelf de intake en moet dit, naast de directe personele lasten, faciliteren op het gebied van kwaliteit, opleiding, kennis, kunde, training, werkplekken, laptops, applicaties, systemen en toegang tot tools. Een aantal gemeenten heeft dit ook onderzocht ten tijde van de oorspronkelijke keuze voor de best passende samenwerkingsvorm. De kosten van uitvoering door de gemeente zijn doorgaans structureel hoger dan uitvoering door de Stadsbank omdat schaalvoordelen verloren gaan.

Vrije beleidsruimte bij wettelijke taken

Schuldhelpverlening is een wettelijke taak. De Stadsbank is een expertise- en uitvoeringsorganisatie en beleidskeuzes liggen bij gemeenten. De beleidsruimte bij wettelijke taken zit met name in de gemeentelijke vergoeding voor inwoners die een beroep doen op schuldhelpverlening en additionele dienstverlening.

Vergoedingen

Gemeenten kunnen keuzes maken in beleid rondom het vergoeden van dienstverlening voor hun inwoners (het gaat dan veelal over budgetbeheer na afloop van een schuldregeling en beschermingsbewind). Dit betreft bijvoorbeeld het toepassen van vermogensgrenzen en drempelbedragen bijzondere bijstand. Dit ligt bij gemeenten en deze kosten zijn voor de Stadsbank niet inzichtelijk.

Gemeenten kunnen ook keuzes maken in het vergoeden van een deel van de rente (bij sociale leningen). Dit gaat om het verschil tussen het reguliere rentetarief en een lager tarief op verzoek van gemeenten. Dit renteverskil vergoedt de gemeente. Als het gebruikelijke tarief wordt gehanteerd, levert dat de betreffende gemeenten een besparing op. De klant betaalt dan echter wel (weer) een hoger tarief. In de bijlage is weergegeven welke gemeenten een lager rentetarief financieren en de kosten die hiermee gemoeid zijn.

De Stadsbank verzorgt voor een aantal gemeenten dienstverlening op maat, de zogenoemde additionele dienstverlening. Voor meerdere gemeenten zijn dit: budgetzorg als bijzondere vorm van budgetbeheer voor een groot aantal gemeenten, inloopsprekuren en maatwerk op locatie (gemeenten Lochem, Montferland, Oldenzaal, Oude IJsselstreek en Twenterand) en het financieel ontzorgen van inburgeraars (gemeenten Dinkelland, Enschede, Hellendoorn, Losser, Oldenzaal, Rijssen-Holten en Tubbergen). Zie de bijlage voor een overzicht van de dienstverlening en de kosten hiervan. Daarnaast wordt voor een enkele gemeente vroegsignalering verzorgd (gemeente Oldenzaal), specifieke inzet op jongeren en schulden (gemeente Enschede en Oldenzaal) en inzet in de wijkketens (Enschede).

Het beperken of niet langer verrichten van additionele dienstverlening is mogelijk maar de verwachting is dat dit tot meer problematiek op andere leefgebieden leidt c.q. tot meerkosten in de organisatie van de gemeente of in het omliggend veld.

Publieke uitvoering beschermingsbewind

Beschermingsbewind is een bijzondere vorm van inkomensbeheer dat de Stadsbank verzorgt met een genormeerde omvang van 1100 klanten. Beschermingsbewind is het behartigen van de financiële belangen van mensen die dat door een beperking (tijdelijk) zelf niet kunnen of die problematische schulden hebben. De rechter stelt beschermingsbewind in en houdt toezicht op de uitvoering. Beschermingsbewind wordt ook aangeboden door de markt. Het is strikt genomen geen wettelijke taak die publieke uitvoering vereist. Vanwege de verbinding met schuldhelpverlening, toegankelijkheid voor de meest kwetsbare doelgroep en de mogelijkheid van publieke sturing is in het verleden expliciet gekozen voor publieke uitvoering door de Stadsbank. Bewind is onderdeel van de gemeenschappelijke basis zoals vastgelegd in de GR.

Voor bewindvoering gelden landelijke, vaste tarieven. Deze stegen met name de afgelopen jaren onvoldoende mee met de stijgende kosten en de complexiteit van de dienstverlening. Dit zet het bereik en het niveau van dienstverlening in Nederland onder druk. 40% van de bewindvoeringsorganisaties is gestopt met nieuwe schuldenbewinden en heeft de dienstverlening versoberd. Vanwege haar doelstelling en publieke taak doet de Stadsbank dit niet en wordt dit vooralsnog opgevangen binnen onze totale begroting.

Op landelijk niveau pleiten de brancheorganisaties voor het verhogen van de tarieven en is onderzoek aangekondigd naar de toekomst van schuldenbewind. In elk geval tot daar meer

duidelijkheid over is, is het onwenselijk om de publieke uitvoering van bewind te wijzigen. De toegang is dan onvoldoende geborgd en versnippering van dienstverlening ontstaat. Overigens wordt wel samengewerkt met de markt in specifieke klantsituaties en voor inwoners met een bewindvoerder anders dan de Stadsbank, waarvoor wij schulden regelen.

Bedrijfsvoering

De Stadsbank voert haar huidige taken zo effectief en efficiënt mogelijk uit. Met het bestaande financiële kader varen we scherp aan de wind. Desondanks gaan we in 2025 onderzoeken of en welke besparing hierop nog mogelijk en verantwoord is en of hiermee een kostenbesparing of een kwaliteitsverbetering gerealiseerd kan worden.

Om enige indicatie te geven van de mogelijke omvang (waarbij zowel percentage als bedrag nadrukkelijk indicatief zijn): 5% van de loonsom bedrijfsvoering en overhead is € 300.000.

Weerstandsratio

Met de nota Reserves en voorzieningen 2024 zoals vastgesteld door het Algemeen Bestuur in november 2023 zijn de vernieuwde afspraken vastgelegd over de benodigde weerstandscapaciteit. Hierbij zijn door de invoering van het nieuwe bekostigingsmodel ook bepaalde risico's verlaagd.

De Algemene Reserve vervult voor de Stadsbank de functie van beschikbare weerstandscapaciteit (bufferfunctie) en de financierings- en bestedingsfunctie voor incidentele uitgaven. De weerstandsratio (verhouding tussen het aanwezige en benodigde weerstandsvermogen) dient minimaal de kwalificatie "voldoende" (ratio tussen 1,0-1,4) te hebben, waarbij een tijdelijke beweging van twee jaar onder de ondergrens kwalificatie "matig" (ratio tussen 0,8-1,0) acceptabel is, mits er daarna zicht op herstel is richting "voldoende". Aan de andere kant is een kwalificatie "ruim voldoende" (ratio tussen de 1,4-2,0) voor een periode van twee jaar acceptabel, mits de ratio daarna weer terugvalt naar kwalificatie "voldoende".

Overwogen kan worden om vanaf het begrotingsjaar 2026 de bovengrens van de weerstandsratio te verlagen binnen de kwalificatie "voldoende" (tussen 1,0-1,4), met een minimaal aan te houden weerstandsratio van 1,0 (= ondergrens). Door de bovengrens structureel te verlagen kan in het begrotingsjaar 2026 incidenteel ruimte worden gecreëerd om middelen terug te laten vloeien naar de deelnemende gemeenten. Dit betekent dat bij incidentele tegenvallers de ondergrens met

kwalificatie 'matig' (tussen 0,8-1,0) sneller bereikt wordt. Dit brengt voor gemeenten meer mogelijke fluctuaties in de bijdrage met zich mee.

Richtlijnen

Jaarlijks doen de deelnemende gemeenten in de Gemeenschappelijke Regeling SON een voorstel voor de mee te nemen loon- en prijsontwikkeling in de primitieve begroting en meerjarenraming. Dit wordt verwerkt in de Primitieve begroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2029 (hierna te noemen: Richtlijnen). SON hanteert hierbij de gebruikelijke systematiek, die ook de afgelopen jaren is gevolgd, rekening houdend met het door het Algemeen Bestuur vastgestelde bekostigingsmodel.

De Richtlijnen gaan met name over de uniformiteit in de loon- en prijsmutaties voor de gemeenschappelijke regelingen. Voor de loon- en prijsmutaties gelden de prijs netto materiële overheidsconsumptie (imoc) en de loonvoet sector overheid van de Macro Economische Verkenning (MEV), opgesteld door van het Centraal Plan Bureau (CPB). Deze cijfers worden hieronder nader toegelicht.

BASIS VOOR HET OPSTELLEN VAN DE BEGROTING 2026-2029

De primaire diensten betreffen directe kosten die worden doorberekend als kostprijs per dienst. De materiele kosten en ondersteunde diensten worden als indirecte kosten middels de jaarlijkse bestaansbijdrage (bestaanskosten) voldaan.

In het bekostigingsmodel is de totale bijdrage van de gemeenten in feite een optelsom van een bijdrage in de bestaanskosten (vaste kosten) en een bijdrage per dienstafname of beschikbaarheid (variabel deel).

De klantreis wordt op basis van de gemeentelijke pakketkeuze en bijbehorende personele inzet (gewenste beschikbaarheid) berekend. Additionele afspraken worden opgenomen in de begroting 2026-2029 als er afspraken zijn gemaakt voor deze periode.

Het bekostigingsmodel, de Primaire begroting 2025, de Jaarrekening 2024 en de Richtlijnen vormen gezamenlijk de leidraad voor de begroting 2026-2029.

LOON- EN PRIJSMUTATIES*Loonmutaties*

De vastgestelde cao voor gemeenten (werkgeversorganisatie VNG) en gemeenschappelijke regelingen (werkgeversorganisatie WSGO) met een looptijd van 1 januari 2024 - 31 maart 2025 is van toepassing. Er is nog geen principeakkoord voor de rest van 2025 en 2026.

Uitgangspunt voor de opstelling van de Primitieve begroting 2026 is de actuele salarisstaat inclusief sociale lasten op basis van personele formatie tegen actuele loonkosten op 31-12-2024, geëxtrapoleerd op jaarbasis. Bij de opstelling van de Primitieve begroting 2026 (in de periode februari - maart 2025) kunnen we een betrouwbare inschatting maken hoe het salarishuis er op 31-12-2024 uit ziet.

Van januari 2025 tot april 2025 is er geen loonkostentoename (op basis van de huidige cao). Daarna staan de onderhandelingen voor een nieuwe cao weer open. Bij de berekeningen voor de kaders 2025 vanaf dat moment zijn de Cmev-cijfers van toepassing. We negeren de eerste 3 maanden en nemen voor het hele jaar 2025 de Cmev-index voor 2025. Die geeft immers een toename voor een geheel jaar weer. Voor 2026 t/m 2028 gaan we uit van de "Verzamelde-bijlagen-Mev2025-17september". Dit CBS-bestand geeft cijfers t/m 2028. Voor het jaar 2029 hanteren we de index van 2028.

Salarisstaat	
Jaar	% Verhoging
2025	4,70%
2026	2,10%
Totaal	6,80%

Aangezien de actuele loonkosten op 31-12-2024 als uitgangspunt voor de berekening worden genomen, is nog geen rekening gehouden met de verhoging van 5,3%, zoals opgenomen in de begroting 2025. Daarom nemen we ten opzichte van de salarisstaat van 31-12-2024 voor 2025 volledig 4,7% mee en passen hierop geen correctie toe. Voor 2026 geldt een index van 2,10%, samen wordt dit 6,8%. De loonindex voor 2027 bedraagt 4,9%, voor 2028 4,3% en voor 2029 4,3%.

Toekenning van periodieken wordt als uitgangspunt meegenomen als ze zeker zijn. Formatie-ontwikkelingen worden afzonderlijk zichtbaar gemaakt in de Kaderbrief en Primitieve begroting

2026. Voor vacatures worden de salariskosten van het maximum van de functieschaal gehanteerd min twee periodieken.

Indien van toepassing en in te schatten wordt er een neerwaartse correctie op de loonkosten opgenomen voor vacatures die naar alle waarschijnlijkheid nog niet ingevuld kunnen worden (als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt of uitstel van de start van taken of projecten). Hierbij wordt niet naar de afzonderlijke vacatures gekeken, maar naar het totaal van vacatures in relatie tot de ervaring van niet kunnen invullen in de laatste 2 jaren.

Prijsmutaties

Voor de prijsmutaties nemen we de prijsontwikkeling zoals het CPB deze per september 2024 volgens bij de macro-economische verkenningen (MEV) onder “Prijs materiële overheidsconsumptie” (Imoc) publiceert als uitgangspunt. Het CBS stelt deze werkelijke inflatoire effecten achteraf nog bij. Deze bijstelling hebben we nog niet in onze prijsontwikkeling verwerkt als we uitgaan van het prijspeil van de vorige begroting. Daarom worden de correcties over deze 3 jaren alsnog meegenomen voor de bepaling van de totale prijsontwikkeling voor het begrotingsjaar 2026. Dit leidt tot een prijsstijging ten opzichte van de begroting 2025 van 4,9%.

Jaar	% al verwerkt	% MEV-2025	2026 wordt
2023	4,80%	5,80%	1,00%
2024	3,50%	4,50%	1,00%
2025	2,00%	2,70%	0,70%
2026		2,20%	2,20%
Inflatiecorrectie 2026			4,90%

Voor de meerjarenraming 2027-2029 gaan we uit van een jaarlijkse prijsstijging van 2,2%, waarbij we de prijsontwikkeling volgens de MEV 2025 doortrekken.

INDEXERING TARIEVEN EN BESTAANSKOSTEN OP BASIS VAN DE LOON- EN PRIJSMUTATIES

De tarieven zijn berekend volgens het vastgestelde bekostigingsmodel op basis van de beschrijving van de standaard dienstverlening en bijbehorende werkprocessen. De klantreis wordt op basis van de gemeentelijke pakketkeuze en bijbehorende personele inzet (gewenste beschikbaarheid) berekend. De kosten van de standaarddienstverlening en de klantreis bestaan volledig uit een personeelscomponent die dan geïndexeerd wordt conform de ontwikkelingen loonmutaties.

De bestaanskosten betreffen zowel een loon- als een materiële component. De indexering voor het jaar 2026 en voor de periode 2027-2029 wordt in de onderstaande tabel weergegeven ten opzichte van de begroting 2025.

Indexering bestaanskosten	Aandeel	2026	2027	2028	2029
Loonkostencomponent	45%	2,1%	4,9%	4,3%	4,3%
Materiële kosten	55%	4,9%	2,2%	2,2%	2,2%
Indexering	100%	3,6%	3,4%	3,1%	3,1%

VERVANGINGSINVESTERINGEN

De vrijval als gevolg van de kapitaaluitgaven die in de begroting zijn afgeschreven, wordt in de basis als dekking ingezet voor toekomstige vervangingsinvesteringen. De vervangingsinvesteringen op installaties en gebouwen vinden plaats conform het Meerjarig Onderhoudsbeheersplan.

Bijlage

Onderstaande bedragen zijn indicatief en een momentopname. Deze zijn berekend op basis van de omvang in de primitieve begroting 2025 (samenwerking gemeente en Stadsbank in de klantreis), huidige stand van zaken (vrije beleidsruimte bij wettelijke taken) of ingeschat (inclusief indexering) voor 2026.

Samenwerking gemeente en Stadsbank in de klantreis

Gemeente	Huidige samenwerking	Pakketkeuze 1 niveau lager dan klantreis	Bijdrage pakketkeuze	Bijdrage bij afschalen -1 (naar basis of hybride)	Vershil
Almelo	Hybride	Basis	175.605	33.617	-141.987
Berkelland	Hybride	Basis	35.121	13.447	-21.674
Borne	Hybride	Basis	14.048	13.447	-601
Bronckhorst	Hybride	Basis	21.073	13.447	-7.626
Dinkelland	Hybride	Basis	14.048	13.447	-601
Enschede	Ontzorging	Hybride	484.670	280.968	-203.702
Haaksbergen	Hybride	Basis	14.048	13.447	-601
Hellendoorn	Hybride	Basis	21.073	13.447	-7.626
Hengelo	Basis	Basis	26.895	26.895	0
Hof v. Twente	Ontzorging	Hybride	56.194	42.145	-14.048
Lochem	Hybride	Basis	28.097	13.447	-14.650
Losser	Hybride	Basis	21.073	13.447	-7.626
Montferland	Hybride	Basis	42.145	13.447	-28.698
Oldenzaal	Ontzorging	Hybride	35.121	21.073	-14.048
Oost Gelre	Hybride	Basis	21.073	13.447	-7.626
O. IJsselstreek	Basis	Basis	20.170	20.170	0
Rijssen-Holten	Basis	Basis	13.447	13.447	0
Tubbergen	Hybride	Basis	14.048	13.447	-601
Twenterand	Hybride	Basis	21.073	13.447	-7.626
Wierden	Hybride	Basis	14.048	13.447	-601
Winterswijk	Hybride	Basis	42.145	13.447	-28.698
Totaal			1.135.212	626.569	-508.643

Vrije beleidsruimte bij wettelijke taken

Te betalen vergoeding gemeenten renteververschil sociale lening (saldo per 30-09-2024)	
Gemeente	Bedrag
Almelo	19.469,54
Berkelland	16.605,58
Bronckhorst	4.488,04
Haaksbergen	6.974,44
Hellendoorn	445,74
Lochem	0
Oost Gelre	8.600,04
Oude IJsselstreek	9.448,35
Rijssen-Holten	6.594,08
Tubbergen	0
Totaal	72.625,81

Additionele dienstverlening/budgetzorg

Gemeente	Besparing indien dienstverlening niet wordt afgenomen	Besparing indien regulier BBR wordt vergoed
Berkelland	15.675	10.361
Borne	5.871	4.542
Bronckhorst	12.725	9.404
Dinkelland	16.051	12.065
Enschede	172.367	119.230
Haaksbergen	6.652	5.323
Hellendoorn	3.528	2.200
Hof van Twente	10.180	7.523
Losser	12.928	8.942
Montferland	14.692	10.042
Oldenzaal	13.708	9.723
Oost Gelre	18.220	12.242
Oude IJsselstreek	16.659	10.681
Rijssen-Holten	1.764	1.100
Tubbergen	6.652	5.323
Twenterand	14.894	9.581
Winterswijk	28.505	18.542

Additionele dienstverlening / dienstverlening op locatie

Gemeente	Dienstverlening op locatie
Lochem	15.149
Montferland	4.393
Oldenzaal	11.362
Oude IJsselstreek	11.362
Twenterand	89.073

Additionele dienstverlening / financieel ontzorgen

Gemeente	Financieel ontzorgen
Dinkelland	40.786
Hellendoorn	54.420
Losser	35.309
Oldenzaal	20.393
Rijssen – Holten	25.870
Tubbergen	32.629